

STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST

110 00 Praha 1, Senovážné náměstí 9

Pracoviště, kde může dojít k významnému zvýšení ozáření z přírodních zdrojů – – paluba letadla při letu ve výšce nad 8 km

(Informace)

Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, (dále zákon), a vyhláška č. 422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje, (dále vyhláška), stanoví (§ 93 odst. 1 zákona) pracoviště s možností zvýšeného ozáření z přírodního zdroje záření:

- a) paluba letadla při letu ve výšce nad 8 km,
- b) pracoviště s materiálem se zvýšeným obsahem přírodního radionuklidu.

Základní povinnosti při provozování pracovišť s možností zvýšeného ozáření z přírodního zdroje záření, kterým je paluba letadla při letu ve výšce nad 8 km (§ 93 odst. 2 a 3 zákona)

- c) zajistit měření za účelem stanovení osobních dávek pracovníků a evidenci výsledků měření a osobních dávek pracovníků,
- d) oznamovat Úřadu informace o pracovišti, výsledcích měření a osobních dávkách pracovníků,
- e) zajistit optimalizaci radiační ochrany pracovníků, pokud je překročena stanovená úroveň,
- f) zajistit ochranu těhotných žen podle § 64 odst. 3 zákona a
- g) informovat pracovníky
 - o možném zvýšeném ozáření z přírodního zdroje záření,
 - o výsledcích měření na pracovišti, osobních dávkách stanovených měřeními a o související zdravotní újmě v důsledku ozáření a
 - o provedených opatřeních ke snížení ozáření.

Každý, kdo provozuje pracoviště s možností zvýšeného ozáření z přírodního zdroje záření, kterým je paluba letadla při letu ve výšce nad 8 km (dále též „provozovatel pracoviště“), na němž může být efektivní dávka člena posádky letadla vyšší než 1 mSv za rok, je dále povinen hodnotit ozáření člena posádky letadla a na základě výsledků tohoto hodnocení zvážit úpravu rozpisu služeb člena posádky letadla za účelem snížení ozáření.

Stanovení osobních dávek pracovníka (§ 88 odst. 1 písm. b) vyhlášky)

Stanovení osobních dávek pracovníka, který je členem letecké posádky na palubě letadla při letu ve výšce nad 8 km, musí zahrnovat stanovení

- míry účasti pracovníka na jednotlivých letech,
- letových charakteristik a
- parametrů důležitých pro výpočet efektivní dávky.

Stanovení osobních dávek se provádí opakovaně za každý kalendářní rok a jsou jej oprávněni provádět pouze držitelé povolení SÚJB, jejichž aktuální přehled (označení písmenem K) je uveden na odkaze:

https://www.sujb.cz/aplikace/radon/?table=tab_b

Údaje o stanovených osobních dávkách musí být provozovatelem pracoviště uchovávané po celou dobu trvání pracovní činnosti pracovníka a dále do doby, kdy pracovník dosáhne nebo by dosáhl 75 let věku, nejméně však po dobu 30 let po ukončení pracovní činnosti. Tyto údaje musí být Úřadu oznamovány do 1 měsíce od jejich získání (§ 89 odst. 1 a 2 vyhlášky).

Pokud může i po provedení úpravy rozpisu služeb člena posádky letadla za účelem snížení ozáření překročit ozáření pracovníka efektivní dávku 6 mSv za rok, pracoviště se považuje za pracoviště se zvýšeným ozářením z přírodního zdroje záření.

Základní povinnosti při provozování pracovišť se zvýšeným ozářením z přírodního zdroje záření (§ 94 zákona)

- a) vymezit pracoviště nebo jeho část, kde může efektivní dávka pracovníka překročit 6 mSv za rok, označit je a zabezpečit proti vstupu nepovolaného,
- b) zařadit svého pracovníka jako radiačního pracovníka kategorie A,
- c) provést každoroční poučení pracovníka o radiačním riziku na pracovišti,
- d) zajistit pracovníkovi pracovnělékařské služby podle § 80 zákona,
- e) zpracovat pokyny pro práci na pracovišti včetně pokynů pro její bezpečné vykonávání a pro vstup fyzické osoby, která není pracovníkem, na pracoviště,
- f) zajistit pro pracovníka ochranné pracovní pomůcky,
- g) zajistit zpracování postupu monitorování pracoviště a pracovníků a
- h) zajistit vedení dokumentace o rozsahu a způsobu zajištění radiační ochrany.

Oznamování informací o pracovišti (§ 89 vyhlášky)

Úřadu musí být podle oznamovány následující informace o pracovišti:

- identifikační údaje osoby vykonávající činnost, při které je provozováno pracoviště,
- název pracoviště,
- údaje o zařazení pracoviště podle § 93 odst. 1 zákona,
- popis pracoviště, organizace, způsobu a režimu práce a doby pobytu pracovníka na pracovišti,
- popis optimalizace radiační ochrany na pracovišti, popis opatření přijatých k zajištění radiační ochrany a popis zajištění požadavků podle § 94 odst. 2 zákona na pracovišti.

Výše uvedené informace o pracovišti musí být Úřadu oznamovány poprvé před zahájením provozu pracoviště a dále při každé jejich změně. Tyto informace musí být uchovávané nejméně po dobu 30 let od ukončení provozu pracoviště. K oznamování údajů o pracovišti je možno využít evidenční list, který je ke stažení na adrese <https://www.sujb.cz/radiacni-ochrana/prirodni-zdroje-ionizujiciho-zareni/informace-pro-provozovatele-pracovist/>. Další informace k problematice pracovišť palub letadel při letech ve výšce nad 8 km je možno získat na e-mailové adrese ivana.zenata@sujb.cz.

